

**Trots op onze boeren
en de producten die
zij maken.**

Kom maar op met de toekomst

De voedselketen in transitie!

Agro Forestry

Financieren en risico's

Jacques de Craen, accountmanager Food & Agri, Rabobank

Rabobank

Conceptversie 3-10-2019

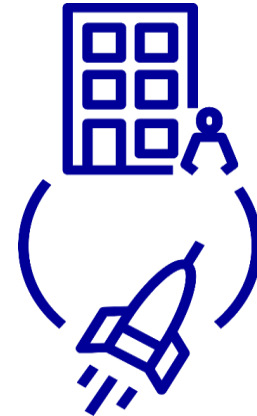
Rol van de Rabobank

Financieren

Kennis

Netwerk

Programma

- Agro Forestry algemeen
- Hoe kijkt een bank tegen een financieringsaanvraag aan?
- Risicobeheersing
- Samenvatting en vragen

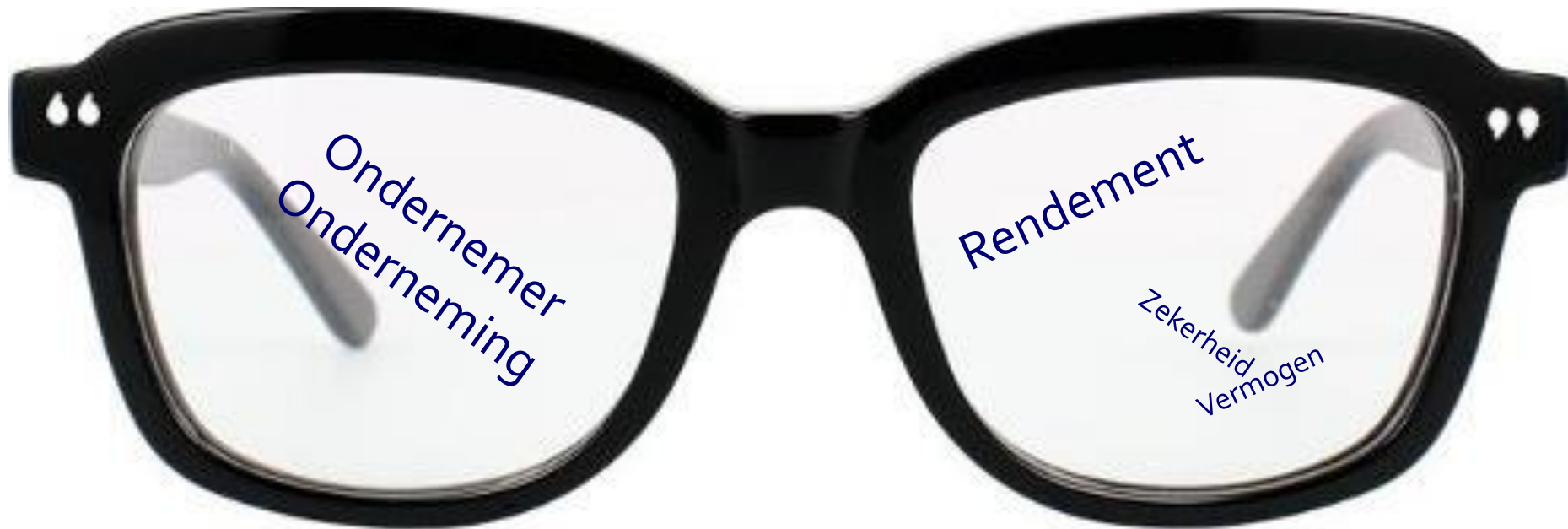
Agro Forestry Algemeen

- multifunctioneel landgebruik bijvoorbeeld
 - Fruitbomen in kippenuitloop
 - Voederhagen in weilanden voor koeien en geiten
 - Bomen in akkerbouwpercelen ter doorbreking monocultuur
- Biodiversiteit, vermindert plaagdruk en kans op ziektes
- Betere bodemvruchtbaarheid, minder meststoffen nodig
- Betere vochthuishouding grond
- Opbrengst houtige gewassen

MEERWAARDE DUS!!

Hoe kijkt een bank tegen een financieringsaanvraag aan ?

Krediet geven is vertrouwen hebben in ondernemer

- Wat is je doel?
- Wat zijn je wensen?
- Is het uit kramp of kracht? Wat heb je altijd gedaan?
- Heb je vakmanschap om dit te doen?
- Heb je voldoende ondernemerschap voor vermarkting van producten?
- Goed netwerk is belangrijk voor succes
- Beschikbaarheid van kennis / juiste deskundigen aan tafel

Het moet bij je passen!

Krediet geven is vertrouwen hebben in onderneming

- Wat is het “trackrecord” van de onderneming?
- Past het bij je onderneming ?
- Hoe is de omgeving en het landschap, past het?
- Past het in het beleid ?

Het moet in de onderneming passen!

Specifiek uitdaging bij Agro forestry: vaststellen kredietbehoefte

- Aankoop plantmateriaal
- Arbeid
- Aankoop/aanpassing machines
- Lange termijn-investering: neem de jaarlijkse kosten mee in je investeringsplan
- Wanneer komen de opbrengsten?
- Toekomstige vervangingsinvesteringen?

Goede (liquiditeits-)prognose noodzakelijk!

Krediet geven is vertrouwen hebben in het rendement

Verdienmodel

- Wat wordt de markt ?
- Wie gaan mijn producten afnemen ?
- Welke invloed is er op de kosten-opbrengsten van de reguliere gewassen ?
- Is er invloed op toeslagrechten? Mogelijke andere subsidies?
- Welke jaarlijkse kosten heb ik voor onderhoud ?
- Lange wachttijd voor opbrengsten, kosten lopen door
- Hoe zeker zijn mijn opbrengsten?
- Het vinden van een goed verdienmodel is een uitdaging!
- Kan het uit de bestaande exploitatie worden gefinancierd?

Het verdienmodel moet **DUURZAAM** zijn.

Krediet geven is vertrouwen hebben in de zekerheden en het vermogen

- Waarde onderpand?
- Bestemmingswijziging (bijvoorbeeld naar natuur)
- Is er voldoende vermogen om tegenvallers op te vangen?

Krediet geven is vertrouwen hebben in de risicobeheersing

- Standaard : brand-storm-hagel-sneeuw
- Aansprakelijkheid
- Milieuschade
- Bedrijfsschade
- Specifiek : fytosanitaire risico's en plantopstanden (storm-hagel)

Risicobeheersing moet voldoende zijn.

Financiering

- Lange termijn investeringen met langlopende leningen, in principe niet aflossingsvrij
- Kortlopend krediet voor fluctaties in werkkapitaal
- Machines in lease ?
- Rentekorting (biodiversiteitslening) ?
- Eventueel combinatie met Nationaal Groenfonds
- Denk ook aan:
 - Subsidies
 - Vermogen vrijmaken uit activa
 - Crowd-funding
 - Participanten

Samenvatting

- Houdt doel MEERWAARDE voor ogen
- Het moet bij jezelf en bij je onderneming passen
- Goede liquiditeits- en rentabiliteitsprognose (onderbouwd) is noodzakelijk
- Het verdienmodel moet duurzaam zijn
- Financiering is binnen de bestaande kaders vaak mogelijk
- Risicobeheersing op orde

Vragen?

Bedankt voor uw aandacht!

Rabobank

Conceptversie 3-10-2019